

WSTĘP

Golden Retrievery to doskonałe psy myśliwskie i "rodzinne". Statystyczny przedstawiciel tej rasy jest pojętny, chętny do pracy, ma zrównoważoną psychikę i lubi dzieci. Jeśli jednak ktoś szuka psa do stróżowania, dzwonka alarmowego lub obrońcy domu powinien raczej rozejrzeć się za inną rasą. Golden może zaliczać na śmierć złodzieja, a włamanie do domu po prostu przespać.

Psy te uwielbiają pracować i przebywać z człowiekiem - właściwie prowadzone zrobią wszystko, aby spełnić jego oczekiwania. Niezbędne do ich prawidłowego rozwoju jest towarzystwo i spora ilość bodźców psychicznych, absolutnie nie nadają się do trzymania na łańcuchu z dala od ludzi. Bardzo łatwo się uczą i chętnie powtarzają te same ćwiczenia, są urodzonymi aporterami, co jest wykorzystywane m.in. w rehabilitacji niepełnosprawnych; psy przynoszą zakupy, podnoszą telefony itp. Goldeny uwielbiają wodę, jeszcze bardziej bagna i błota. Są to psy myśliwskie, w czasie polowania ich zadaniem jest przynoszenie ustrzelonej zwierzyny wprost pod nogi właściciela. Energiczne i aktywne lubią długie spacery, ale także wylegiwanie się na kanapie. Łatwo godzą się z sytuacjami życiowymi narzuconymi przez człowieka. Nie przyniosą wstydu w czasie wizyty u znajomych i mogą nam towarzyszyć na zakupach. Goldeny to psy bardzo wrażliwe, łatwo je złamać i zniechęcić do pracy nieumiejętnym traktowaniem, czyli np. biciem. Jak większość ras, linieją dwa razy do roku, wtedy niestety trzeba oswoić się z myślą, o walce z jasnymi obłoczkami kłaków. Zwykle trwa to od tygodnia do dwóch, u psów trzymanych w mocno ogrzewanych mieszkaniach - nieco dłużej. Nie jest to zjawisko bardziej uciążliwe niż u innych ras o podobnej szacie. Goldeny bardzo trudno sprowokować, ze stoickim spokojem będą znosić zabawy dzieci, głaskanie napotkanych przechodniów, zaczepki innych psów itp. Oczywiście zawsze istnieje jakaś granica poza którą cierpliwość się kończy, dlatego nawet najłagodniejszego psa nie należy nigdy zostawiać samego z małymi dziećmi, ani narażać na kontakty ze zbyt natrętnymi ludźmi.

POWSTANIE RASY GOLDEN RETRIEVER

Około 6000 lat temu dzięki selektywnej hodowli wyodrębniły się różne rasy psów: od niewielkich psów do towarzystwa po duże psy do walk. Znacznie później, około 1000 lat temu, polowanie przestało być jedynym sposobem zdobywania pożywienia, a stało się sportem i przyjemnością, która wymagała odpowiedniego rytuału, bronii i oczywiście wyspecjalizowanych ras psów.

[szczeniak.jpg](#)

Wśród nich szczególnie cennym ze względu na wrodzone umiejętności stał się Golden Retriever, znakomicie wyszukujący zarówno martwą jak i raną zwierzynę, którą delikatnie aportuje wprost do nóg właściciela.

Pierwsze mioty Goldenów

We wspaniałym szkockim domostwie lorda Tweedmouth z krycia Belle (tweed water spanielki) Nousem urodziły się w 1868 roku cztery złote szczeniaki - Ada, Cowslip, Crocus i Primrose - wszystkie bardzo przypominały znane dziś Golden Retrievery. Cowslip była kryta tweed water spanielem, dając początek linii Goldenów.

Znani hodowcy

Lord Tweedmouth bez większego trudu spopularyzował Goldeny wśród arystokracji wiktoriańskiej Anglii rozdając złote szczenięta swoim przyjaciółom, którzy zajmowali się hodowlą tych psów w latach dwudziestych.

Angielskie próby polowe

W 1904 roku czekoladowy Flat Coated Retriever wygrał konkurs aportowania. Goldeny po raz pierwszy pokazano na wystawie w Crystal Palace w 1908 roku jako "Flat Coats, Golden". Nazwa Golden Retriever przyjęła się w roku 1920.

WZORY ZACHWAŃ

Wzory zachowań psów Golden Retriever

Osobowość psa kształtowana jest poprzez doświadczenia własne we wczesnym szczenięctwie pod opieką suki oraz później pod opieką właściciela. Pewne cechy charakteru i skłonności są jednak dziedziczne, co pozwala na określenie dla danej rasy wzorów zachowań.

Podatność na układanie / posłuszeństwo

Golden Retriever to jedna z najszybciej uczących się ras, ustępująca jedynie Labradorom i Owczarkom Niemieckim. Wyhodowany do ścisłej współpracy z człowiekiem, Golden szybko reaguje na komendy i jest bardzo lojalny i oddany właścicielowi.

Zabawy z innymi psami

Psy myśliwskie trzymane i używane do polowań zwykle w sforze, toteż mają one największą skłonność do zabaw z innymi psami spośród wszystkich ras.

[szczeniak na płocie.jpg](#)

Pod względem ujawnianych zachowań przyjacielskich goldeny tylko nieznacznie ustępują Labradorom.

Szczekanie w obronie domu

Golden podobnie jak spokrewniony z nim Nowofunland i Labrador Retriever jest wyjątkowo marnym stróżem. Można się spodziewać, że Golden prędzej zaprowadzi złodzieja do miejsca ukrycia rodzinnych precjozów niż stanie w ich obronie.

Potrzeba ruchu

Golden potrzebuje bardzo dużo ruchu i różnorodnych bodźców psychicznych, większe potrzeby pod tym względem mają tylko Kelpie, Australian Cattle Dog i Chesapeake Bay Retriever, chociaż wczesne doświadczenia mają tu znacznie większe znaczenie niż cechy dziedziczne.

Zachowanie wobec obcych dzieci

Przyjacielski Golden Retriever jest jedną z najspokojniej zachowujących się wobec obcych dzieci ras, co wcale nie znaczy, że małe dzieci należy pozostawiać z psem bez opieki, choćby był on najspokojniejszy na świecie.

Opanowanie w zaskakujących sytuacjach

Goldeny, podobnie jak Nowofunlandy, Labradory, Cairn Terriery i Buldogi Francuskie zdają się być niewzruszone wobec obcych dźwięków, nowego otoczenia i ludzi. Cecha ta, podobnie jak łatwy, układowy charakter, wynika z historii rasy i jej użyteczności.

Niszczycielstwo w samotności

Goldeny, które zostają same, mają trochę większą skłonność do niszcycielstwa niż przeciętnie. Psy dobrze wybiegane, którym pozostawiono ulubione zabawki, są znacznie mniej skłonne do drapania podłogi, zdzierania podłogi czy gryzienia mebli.

Nauka czystości w domu

Większość psów szybko uczy się zachowania czystości w domu. Goldeny ustępują pod tym względem tylko Labradorom i Owczarkom Niemieckim. Psy tej rasy uczą się niezwykle szybko i chętnie, co wynika z chęci zadowolenia właściciela i sumiennego charakteru.

WZORZEC RASY

Wg FCI (Międzynarodowej Federacji Kynologicznej) Golden Retrievery zaliczają się do VIII grupy.

Wygląd ogólny: Dobrze zbalansowany, aktywny, silny pies o swobodnym chodzie i przyjacielskim wyrazie.

Charakterystyka: Posłuszny, inteligentny o wrodzonych zdolnościach użytkowych.

Temperament: Miły, przyjacielski, pewny siebie.

Głowa: Proporcjonalna, szlachetna czaszka, szeroka szyja dobrze osadzona, kufa mocna, szeroka i głęboka. Stosunek długości kufy do mózgowca jak 1:1, stop wyraźnie zaznaczony, nos duży, preferowany czarny.
Oczy: Ciemnobrązowe, szeroko osadzone, w ciemnych obwódkach.
Uszy: Średniej wielkości osadzone na poziomie oczu.
Zęby: Szczęki mocne, zgryz nożycowy, uzębienie kompletne.
Szyja: Długa, muskularna.
Kończyny przednie: Proste, grubokościste, łopatka długa, skośna, przedramię długie, łokcie przylegające.
Tułów: Grzbiet prosty, mocny, zad krótki, klatka piersiowa głęboka, żebra dorze zaznaczone.
Kończyny tylne: Zad i nogi mocno umięśnione, staw kolanowy głęboki, skok nisko osadzony.
Kończyny oglądane z tyłu - proste, krowia postawa wysoce niepożądana.
Łapa: Okrągła, kocia.
Ogon: Osadzony i noszony na linii grzbietu, sięgający stawu skokowego, nigdy zakręcony.
Ruch: Swobodny, długi krok, kończyny stawiane prosto, nigdy krzyżujące się.
Szata: Gładka lub lekko falista, tworząca obfite frędzle, gęsty wodoodporny podszerstek.
Maść: Wszystkie odcienie złotego i kremowego, nigdy czerwone lub mahoniowe, kilka białych włosków na piersi dopuszczalne.
Wymiary: Wysokość w kłębie: psy 56-61 cm, suki 51-56 cm.
Wady: Każde odstępstwo od wzorca musi być uważane za wadę, która wpływa na ocenę w zależności od stopnia jej zaawansowania.

WYGLĄD OGÓLNY

Wygląd ogólny stanowi odpowiednik pierwszego wrażenia przy oglądaniu psa. Golden Retriever musi być odpowiednio wyważony w proporcjach. Teoretycznie Golden powinien spędzić cały dzień w ruchu, w urozmaiconym terenie bez widocznego wysiłku. Musi więc być psem mocnym, wytrzymałym, o nienagannej konstrukcji, aby dobrze spełniać rolę aportera w różnych warunkach. Harmonijność i wyważenie powinny być widoczne nie tylko w górnej linii i długości nóg ale także w ustawieniu łopatki i kontowaniu kończyn tylnych. Pies pracuje dobrze wtedy, gdy dobrze się porusza, swobodny, płynny ruch to efekt głębokiego kontowania zarówno frontu jak i tyłu. Jest to pies raczej nisko- niż wysokonóżny, w żadnym wypadku nie zbliżony do setera.

Głowa

Głowa to element, który nadaje wyraz rasie. Powinna być proporcjonalna, szeroka, z lekko wysklepioną mózgowcą, nigdy ordynarna. Golden Retriever to pies aportujący, dlatego niezbędna jest mocna kufa. Nie może być wąska, spiczasta czy wątła. Długość kufy jest zbliżona do długości mózgowca od stopu do guza potylicznego, który zaznaczony jest umiarkowanie. Stop powinien być wyraźny a mózgowca wysklepiona. Głowa o słabym przełomie i płaskiej czaszce nabiera wyrazu głowy hovawarta, a gdy jest do tego wąska nabiera cech głowy flat coated retrievera. W ogólnym wrażeniu głowa powinna być dość duża i mocna. Pożądany jest czarny kolor nosa, często bywa rozjaśniony - zwłaszcza zimą, a u suk także w czasie ciecarki i macierzyństwa. Depigmentacja całkowita nosa występuje bardzo rzadko.

Szyja

Kiedy oglądamy Goldeną szyja i łopatki stanowią najważniejszy element konstrukcyjny stanowiący o doskonałości wyważenia. Szyja musi być dobrej długości, muskularna, pozwalająca na dobrą pracę w nierównym terenie i w wodzie. Szyja powinna stopniowo opadać do kłębu wyraźnie zaznaczonego przez schodzące się dobrze ustawione łopatki. Wzorec mówi, że szyja powinna być sucha, lecz przy wymaganej mocnej głowie praktycznie zdarza się rzadko i luźna skóra na szyi nie wpływa na ocenę tak jak np. u setera irlandzkiego.

Uszy

Z profilu powinny być ustawione w jednej linii z oczami. Osadzenie uszu także może mieć wpływ na wyraz głowy. Powinny być średniej wielkości, zbyt duże nadają wyraz typowy dla bassetów, zbyt małe i wysoko osadzone wyglądają jak przyklejone.

Oczy

Oczy nadają głowie ten charakterystyczny słodki wyraz Goldenów. Ich kształt i kolor są bardzo istotne. Powinny być ciemnobrązowe ale nie czarne, które psują wyraz tak samo jak jasnożółte. Kształt oczu także oddaje witalność Goldenów. Nie powinny one być ani zbyt małe ani zbyt wyłupiaste. Szukamy raczej oczu średniej wielkości o kształcie migdałów, o przylegających powiekach (obwisłe są nieprawidłowe) i ciemnej oprawie, osadzonych niezbyt wąsko.

Kończyny przednie

Kończyny przednie powinny być proste, mocne, bez luźnych łokci. Kość powinna być mocna ale nie aż tak jak u nowofunlanda. Jest to punkt wzorca gdzie wyraźnie widać różnicę między psami linii czysto wystawowych a psami z linii czysto użytkowych, które kość mają zdecydowanie lżejszą.

śpiochy.jpg

Nadgarstki powinny być mocne, lekko tylko nachylone do podłoża, zakończone okrągłą, "kocia", bardzo zwartą łapą. Łopatki - ich długość i ustawienie powinny być takie aby nogi przednie stały swobodnie "pod psem", tzn., że kąt między łopatką a ramieniem powinien być zbliżony do kąta prostego, a długość łopatki powinna być równa długości ramienia.

Kończyny tylne

Golden Retriever powinien mieć mocne tylne nogi pozwalające mu na swobodny ruch i pracę przez cały dzień. I znowu doskonałym proporcjom towarzyszyć musi doskonale kontowanie i ustawienie kości. Gdy oglądamy psa na prostej, odchodzącego od nas widzimy równolegle ustawione kończyny bez tendencji do odstawiania pięty na zewnątrz czy do środka. Kończyny tylne przesuwane są w linii kończyn przednich a więc muszą być tak samo szeroko rozstawione. Wzorec wymaga dobrego kontowania nóg tylnych - stromy pies nigdy nie będzie w stanie poruszać się swobodnym, długim, dynamicznym krokiem. Ważne jest tutaj zarówno ustawienie miednicy, jak i kąty pomiędzy kośćmi nóg. Golden Retriever ma wyraźnie zaznaczone kolano, nogi nie mogą być odstawione. Pięta powinna być dość nisko ustawiona. W praktyce z większą tolerancją spotyka się nieco stromy tył niż stromy front.

Tułów

I znowu najważniejszym elementem jest harmonijność. Wszystkie elementy powinny być w dobrych proporcjach, zapewniając tułowiu krótkość i zwartość. Jednak "krótki" nie oznacza tutaj "kwadratowy" - w żadnym wypadku nie jest to sylwetka terriera czy boksera. Golden jest psem dłuższym niż wyższym, o głęboko i daleko zachodzącym w tył ożebrowaniu. Tak więc zbyt krótki tułów jest taką samą wadą jak zbyt długi prowadzący do miękkiego grzbietu. Dla psa pracującego bardzo ważnym elementem jest ożebrowanie decydujące o wielkości i kształcie klatki piersiowej. Zbyt okrągła klatka piersiowa psuje pracę przednich nóg powodując odstawianie łokci lub zbieżną postawę łap. Gdy żebra są zbyt płaskie pies staje się wąski dając wrażenie lekkości. Łędźwie muszą być mocne i umięśnione - dysharmonia tułowia najczęściej wynika ze złej długości łędźwi. Prawidłowa górna linia i harmonia tułowia to wynik dobrego ustawienia i dobrych proporcji wszystkich elementów. Zbyt głęboka klatka piersiowa daje wrażenie niskonożności, strome łopatki skrócą optycznie psa lecz zrujniają górną linię i ruch, zbyt wesoło noszony ogon psuje obraz psa oglądanego z profilu a nisko osadzony zarówno z profilu jak i od tyłu.

Ruch

Golden Retriever powinien poruszać się spokojnym klusem bez widocznego wysiłku. Dobra konstrukcja pozwala na prawidłowy ruch. Krok powinien być długi i swobodny, bez zbyt wysoko podnoszonych przednich nóg ("stepowanie" czy "hackney" jest wadą).

Szata

Powinna być prosta lub pofalowana, nigdy skrzywiona, o gęstym podszerstku, chroniącym przed wilgocią. Wyraźnie widoczny jest dłuższy włos na tylnej stronie przednich nóg, klatce piersiowej i brzuchu, tworzący "portki" na udach i "pióro" na ogonie. Ogon przypomina raczej kitę lisa niż ogon setera. Przygotowanie Goldena do wystawy wymaga więc korekty podobnej do tej jakiej poddawane są spaniele. Korygowany jest włos na głowie, szyi, łapach i ogonie.

Umaszczenie

Jest to jeden z elementów wzbudzających do dzisiaj wiele nieporozumień. Wzorzec dopuszcza wszystkie odcienie kremowego i złotego. W pierwszych wersjach standardu mowa była jedynie o kolorze złotym, ale już w roku 1936 wprowadzono poprawkę dopuszczającą kolor kremowy (który był kolorem pierwszych egzemplarzy Goldenów). Tego koloru jednak nie przewiduje wzorzec amerykański Golden Retrievera. Nie można więc mówić, że jeden pies ma kolor lepszy od drugiego. Niedopuszczalny jest jedynie czerwony i mahoniowy. Jeśli więc ktoś mówi czy pisze, że pies jest za jasny oznacza to, że nie zapoznał się dokładnie ze wzorcem.

[duży pies.jpg](#)

Wysokość

Wzorzec mówi o 56-61 cm dla psa i 51-56 cm dla suki. To jeden z trudniejszych elementów do określenia dla sędziego. Pamiętać jednak należy, że doskonała, harmonijna budowa utrudnia określenie wielkości, a doskonale wyważony i mocny pies zawsze wygląda na mniejszego niż jest w rzeczywistości. Psa z reguły jednak nie mierzymy i tak naprawdę jest on dla nas tej wielkości na jaką wygląda.

Wady

Najpierw należy oczywiście powiedzieć, że bezbłędne psy się nie rodzą. Każdy pies ma jakieś błędy, a wzorzec mówi, że wszystkie odstępstwa od standardu są błędem a tylko stopień ich nasilenia określa ich rangę. Dla jednego większą wadą będzie rozjaśnione oko, dla innych wesoło noszony ogon. Na pewno najważniejsze jest wrażenie ogólne, typ i ruch. Unikać należy sędziowania na błędy tzn. takiego, które rozpoczyna się od szukania wad. Czasami pies, który tych wad ma najmniej jest po prostu przeciętny i nic więcej.

PIELĘGNACJA

Szczególą uwagę zwracamy na to czy w obwisłych uszach zbyt szybko nie odkłada się wosk i czy długa sierść nie jest zabrudzona. Najlepiej codziennie poświęcić kilka chwil na rutynową kontrolę czystości.

Zwykle psy lubią zabiegi pielęgnacyjne, ale zdarza się, że dominujące samce nie chcą się im poddać. Aby uniknąć ewentualnych problemów trzeba wprowadzić codzienny rytuał pielęgnacji, kiedy szczeniak jest mały. Opornym szczeniakom każemy leżeć unosząc im tylną nogę w górę, co jest typowym gestem poddania się psa.

[szczeniaki.jpg](#)

Pielęgnacja oczu

Byste i błyszczące oczy o ciemnoróżowych spojówkach to oznaka zdrowia. Przemywanie oczu, pielęgnacja oczu, środki do pielęgnacji.

Czyszczenie zębów

Zęby Goldena czyścimy raz w tygodniu miękką szczoteczką masując przy tym dziąsła. Zapobieganie kamieniowi nazębnemu.

Pielęgnacja uszu

Kontrolujemy uszy sprawdzając czy nie ma nadmiaru wosku oraz zwracając uwagę na zapach i barwę ucha sygnalizujące stan zapalny oraz obecność ciał obcych.

Obcinanie pazurów

Pazury Golden Retrievera rzadko wymagają przycinania. Najlepiej obcinać je po kąpielach, kiedy są miękkie. Należy bardzo uważać, aby nie ciąć zbyt głęboko, bo można naruszyć rdzeń.

Higiena odbytu

Saneczkowanie lub obsesyjne lizanie okolic odbytu może być sygnałem zatkanych gruczołów okołoodbytowych. Gruczoły trzeba opróżnić.

Mycie łap

Błoto często zasycha pomiędzy poduszkami łap i na obfitym włosie, toteż łapy trzeba myć często w chłodnej wodzie, starannie czyszcząc.

Pielęgnacja sierści

Codziennie szczotkowanie ma zasadnicze znaczenie dla utrzymania pięknego, lśniącego wyglądu sierści Golden Retrievera. Znacznie więcej czasu trzeba poświęcić kiedy pies linieje.

Kąpiele psa

Kąpiele są niezbędne, gdy pies jest brudny i ubłocony, gdy ma chorą skórę lub gdy jego sierść straci połysk. Częste kąpiele w sierści psa zmniejszają ilość substancji, na które wielu ludzi reaguje alergią.

ŻYWIENIE

Golden Retrievery są niepoohamowanymi żarłokami, toteż kiedy Golden ociąga się z jedzeniem trzeba natychmiast skontaktować się z weterynarzem. Na rynku dostępne są liczne gotowe karmy dla psów w pełni pokrywające zapotrzebowanie organizmu, stosownie do wieku i aktywności psa.

Tu wstaw wzór na zapotrzebowanie kaloryczne.

Karma puszkowana

Na rynku znaleźć można puszkowane karmy o najróżniejszych smakach, wspaniale zaspokajające apetyt każdego Golden. Są to zwykle karmy wysokobiałkowe, które trzeba mieszać z gotowanymi płatkami, które są źródłem węglowodanów i błonnika oraz stanowią wypełniacz.

goldi.jpg

Suche płatki

Suche płatki dodaje się do karmy puszkowanej jako bogaty w błonnik wypełniacz. Gryzienie ich to znakomite ćwiczenie dla szczęk.

Kompletne suche karmy

Znakomicie przygotowana kompletna sucha karma jest bardzo wygodna w użyciu.

Skoncentrowana ma zwykle czterokrotnie wyższą wartość kaloryczną niż karma w puszkach, toteż zwykle daje się jej znacznie mniej. Można ją dłużej przechowywać. Na rynku dostępne są różnorodne karmy odpowiednie dla każdego wieku i kondycji, także diety wspomagające leczenie rozmaitych schorzeń.

Wysokoenergetyczna - Szczenięta potrzebują jej do prawidłowego rozwoju.

Podstawowa - Karma dla dorosłych psów pokrywająca zapotrzebowanie średnio aktywnego psa.

Niskokaloryczna - Starzejące się, otylszczone lub mało aktywne psy wymagają karmy niskoenergetycznej.

Czyszczące zęby - Twarde krowki czyszczą zęby z kamienia i utrzymują w zdrowiu śluzówkę.

Karmy półsuche

Tego rodzaju karmy mają trzykrotnie większą wartość kaloryczną niż karmy w puszkach. Ze względu na wysoką zawartość węglowodanów nie należy ich podawać psom chorym na cukrzycę. Mogą stać w misce przez cały dzień, co zresztą przy Goldenie nigdy się nie zdarza.

Gryzaki dla psów

Duże, twarde gryzaczki dają zajęcie zębom i masują dziąsła, zaś na twardych kościach pies może połamać zęby.

Smakołyki i ciasteczka

Smakołyki są zwykle wysokokaloryczne. Ich nadmiar nieodmiennie prowadzi do nadwagi, toteż wydzielane psu ciasteczka trzeba uwzględnić, wyliczając dzienną dawkę kaloryczną dla naszego pupila według zasady: im więcej smakowitych nagród, tym mniejsze porcje obiadowe.

Obiady domowe

Zasadniczo można przyjąć, że prawidłowo zestawiony dla człowieka posiłek jest również odpowiedni dla psa, z tą różnicą, że ostre przyprawy mogą spowodować liczne sensacje żołądkowe. Pies nie powinien być karmiony prosto z naszego talerza, lecz dostać posiłek w swojej misce.

[Śpioch.jpg](#)

Dieta chorych psów

Rozliczne choroby, jak alergie, choroby serca, nerek czy otyłość wymagają odpowiedniej diety wspomagającej leczenie. Na rynku jest bardzo wiele rodzajów karm leczniczych, ale trzeba je stosować w porozumieniu z lekarzem weterynarii. Mieszanka w niewielkich kęsach jest najlepsza dla zdrowiejących psów. Diety dla chorych psów wspomagają leczenie farmakologiczne.

HODOWLE